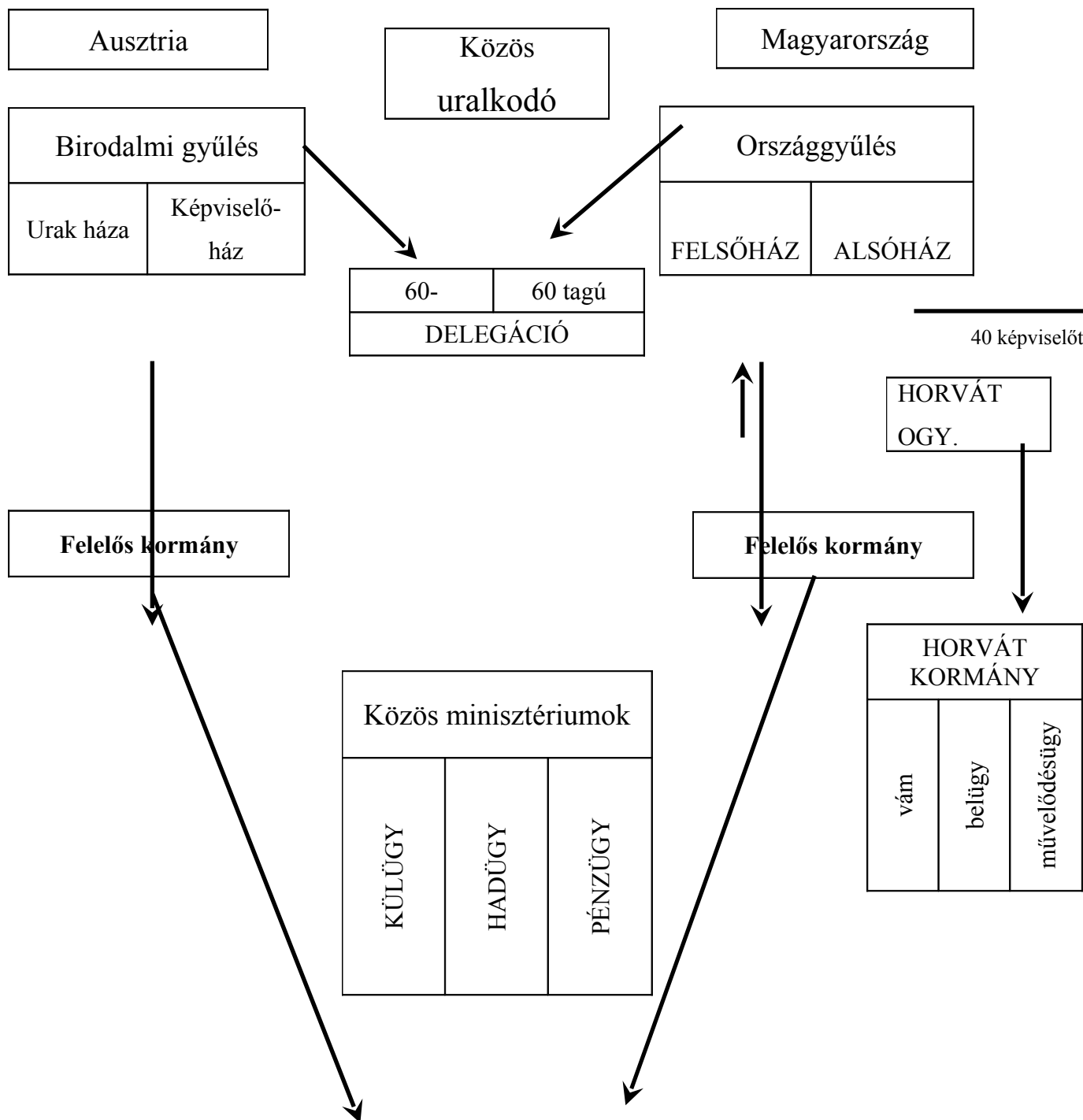

1. Kiegészítés

Egészítsétek ki az Osztrák-Magyar Monarchia államszervezetét bemutató táblázatot!

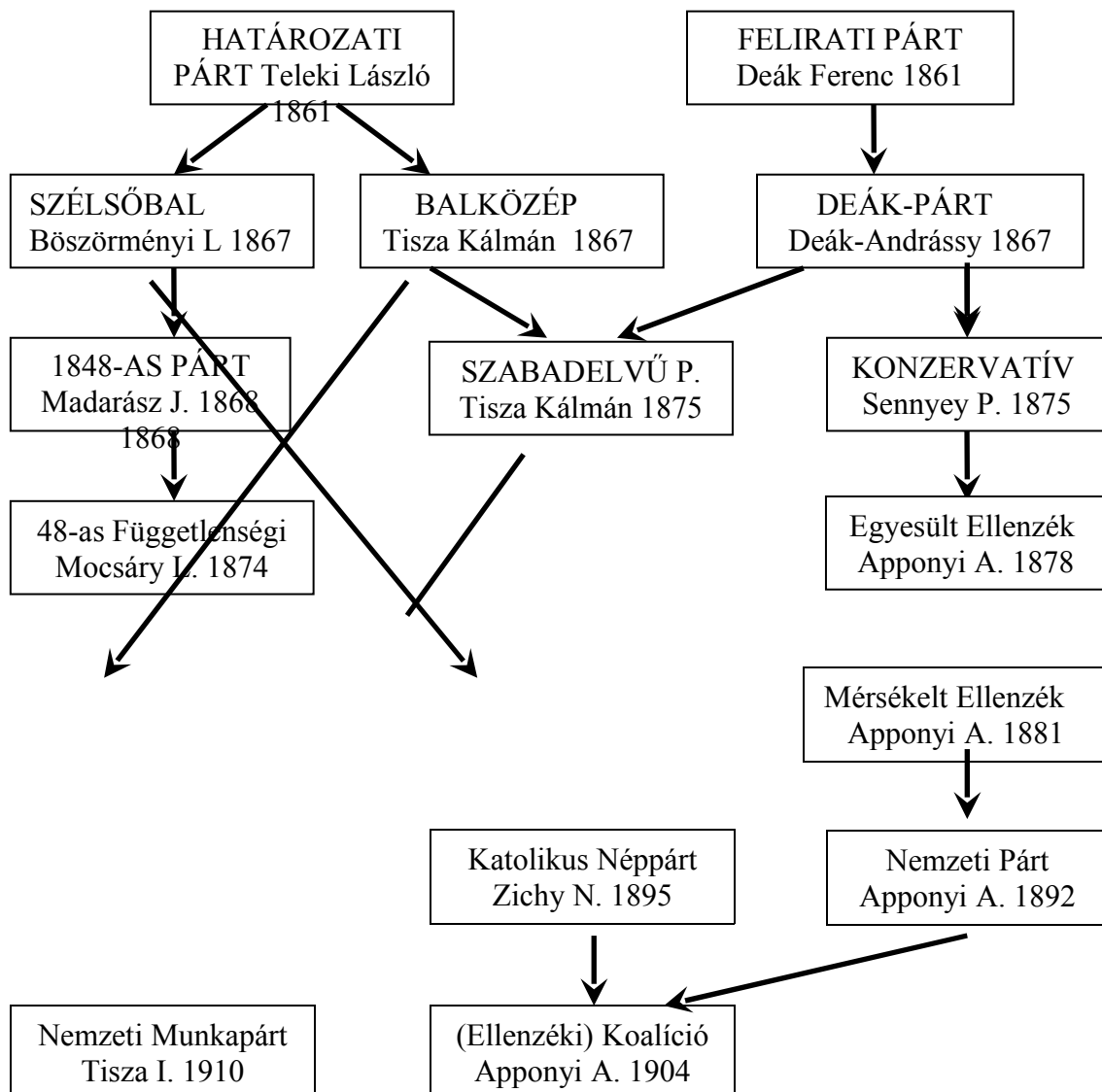
Tízévente újratárgyalás

10p.

Kvóta	
70%	30%

2. Pártviszonyok a dualizmus korában

A megadott információk (pártvezetők, alapítás éve) segítségével egészítsétek ki a megfelelő pártok neveivel a táblázatot, majd válaszoljatok a kérdésekre! (A kérdések segítséget jelentenek a táblázat kitöltéséhez!)

Milyen álláspontot foglaltak el a 67-es pártok a kiegyezéssel kapcsolatban?

1. Szélsőbal: kiegyezés elutasítása vagy pusztán perszonalunió vagy független állam
2. Balközép: közös állam elfogadása, de a delegációk, közös minisztériumok elutasítása
3. Deákpárt: dualizmus fenntartása, kiegyezéssel létrejött közjogi helyzet védelmezése

Mi tette lehetővé a Deák Ferenc és a Tisza Kálmán vezette csoportok fúzióját? A balközép aggodalmai a kiegyezéssel kapcsolatban alaptalannak bizonyultak, vagy a kiegyezés felülvizsgálatára lehetőséget biztosít a 10 évenként megújítandó gazdasági kiegyezés vagy bármely hasonló értelmű helyes válasz.

Milyen eseménnyel áll összefüggésben az 1904-es Apponyi Albert vezette párt létrejötte? „zsebkendőszavazás”

Az 1895-ben, Zichy Nándor vezetésével alakult párt programjából: „A párt célul tűzte ki, hogy társadalmunknak keresztény jellegét megóvja, s a katolikus egyházon s valamint általában a kereszténységen ejtett sérelmeket orvosolja;”

Hogy nevezzük a pápaság fenti sérelmekkel kapcsolatban megfogalmazott programnyilatkozatát? Rerum Novarum

Milyen sérelmek érték a magyar katolikus egyházat? Polgári házasságkötés, polgári anyakönyvezés

22p.

3. Miniszterek és tárcák

Az alább felsorolt tárcák melyik miniszterrel hozhatóak kapcsolatba?

vallás-és közoktatásügy,

igazságügy,

közlekedés-és közmunkaügy,

pénzügy,

belügy,

földművelésügy

Baross Gábor	közlekedés
Szilágyi Dezső	Igazságügy

Apponyi Albert	Vallás
Kristóffy József	Belügy
Darányi Ignác	Földművelésügy
Wekerle Sándor	Pénzügy
Trefort Ágoston	Vallás
Eötvös József	Vallás

8p.4.

Kormányok és események

Állítsátok időrendi sorrendbe a miniszterelnököket, majd a felsorolt események, törvények, stb. sorszámát írjátok a megfelelő kormányfő neve mellé! (a rossz megoldásokért pontlevonás jár!)

Szapáry Gyula

Fejérváry Géza

Lónyay Menyhért

Wekerle Sándor

Tisza István második miniszterelnöksége

Andrássy Gyula

Bánffy Dezső

Lukács László

Széll Kálmán

Tisza István első miniszterelnöksége

Tisza Kálmán

koalíciós Wekerle kormány

1. Osztrák-Magyar Bank megalakulása
2. polgári anyakönyvezés
3. II. Rákóczi Ferenc temetése Kassán
4. a technikai obstrukció korlátozása
5. csendőrség megalakítása
6. valutareform
7. az izraelita vallás bevett vallás lesz
8. szarajevói merénylet
9. népiskolai törvény
10. lex Apponyi

11. „zsebkendőszavazás”
12. vérvörös csütörtök
13. kormánya tárgyalásokba kezd az SZDP-vel az általános választójog bevezetéséről
14. főrendi ház reformja
15. az első obstrukció a parlamentben
16. áprilisi paktum
17. polgári házasság
18. ischli klauzula
19. vörös péntek
20. a Parlament berendezésének megrongálása
21. a miniszterelnököt panamázással vádolják
22. nemzetiségi törvény
23. honosítási törvény
24. derestörvény

Miniszterelnökök	Események sorszáma
1. Andrássy Gyula	9, 22
2. Lónyay Menyhért	15
3. Tisza Kálmán	1, 5, 14,23
4. Szapáry Gyula	6
5. Wekerle Sándor	2, 17
6. Bánffy Dezső	7, 18
7. Széll Kálmán	4
8. Tisza István	11,20
9. Fejérváry Géza	13, 19
10. Wekerle Sándor	3, 10, 16
11. Lukács László	12, 21
12. Tisza István	8,

36p.

5. Demográfia

A következő évszámok a XIX. században pusztító járványra utalnak: 1865-66, 1872-74, 1892-93.

Melyik betegségről van szó? Kolera

Mi tette lehetővé a járvány leküzdését? Városok csatornázása, higiénias viszonyok javulása.

Milyen betegség lépett a legyőzött járvány helyébe, amely Európán belül Magyarországon követelte a legtöbb áldozatot? Tuberkulózis (tbc)

Melyek azok a kormányzati intézkedések, amelyek az egészségügy színvonalának emelkedését eredményezték?

1. 1876-os közegészségügyi törvény vagy törvény, amely megszabta az egészségügyi minimumot, meghatározta az állam, a megyék és a községek teendőit.
2. városokat, falvakat orvos tartására kötelezte

5p.

6. Etnikai viszonyok

A századforduló adatainak ismeretében állítsátok sorrendbe az alább felsorolt etnikumokat lélekszámuk alapján!

Német, ruszin, szerb, horvát, szlovák, magyar, román

	Etnikum
1.	Magyar
2.	Román
3.	Német
4.	Szlovák
5.	Horvát
6.	Szerb
7.	Ruszin

A korábbi adatok ismeretében hogyan változott meg a magyarság aránya? Kedvezően, a magyarság aránya meghaladja az 50%-ot.

Melyik két etnikum a legnagyobb vesztese korszakunk demográfiai változásainak?

Melyek ennek az okai?

1. szlovák ok: kivándorlás
2. német ok: asszimiláció

A fenti etnikumok közül melyek őrizték meg leginkább identitásukat és miért?

1. szerb
2. román ok: az ortodox egyház megtartó ereje

Kapcsoljátok össze legjellemzőbb egyházaikkal a fenti etnikumokat! A magyarországi magyarokon kívül szerepeltessétek a táblázatban az erdélyi megyékben élő magyarokat és a székelyeket, németek alatt pedig értsétek az erdélyi szászokat!

Egyház	Etnikum
--------	---------

Római katolikus	Horvát, mo-i magyar, székely, szlovák
Görög katolikus	Ruszin
Ortodox	Szerb, román
Evangélikus	Szász
Református	Erdélyi magyar

23p.

7. Nemzetiségi kérdés

Részlet a nemzetiségi törvényből: „Magyarország összes honpolgárai az alkotmány alapelvei szerint is politikai tekintetben egy nemzetet képeznek, az oszthatatlan egységes magyar nemzetet, mellynek a hon minden egyes polgára bármely nemzetiséghez tartozzék is, egyenjogú tagja;”

Milyen kifogást emeltek a nemzetiségek a törvény szövegével szemben? Elutasítják az egy politikai nemzet koncepciót.

Mit szerettek volna elérni érdekeik védelmében?

1. pl. az 5 legnagyobb etnikai kisebbséget ismerjék el a magyarral egyenjogú országos nemzetnek
2. legyen a nemzetiségeknek képvisellete a felsőházban vagy változtassák meg az etnikai határok mentén a megyék határait etc.

Miért nevezhetjük mégis a korszak legliberálisabb nemzetiségi törvényének? Milyen jogokat biztosít a törvény a nemzetiségeknek?

1. A törvény széles körben biztosítja az anyanyelv használatát a közigazgatásban, bíróságokon vagy az egyházak nyelvhasználatának szabadságát biztosítja pl. az anyakönyvezésben.
2. Az iskolákban a nemzetiségek saját nyelvükön tanulhatnak vagy kultúrájuk megőrzése érdekében egyesületeket alapíthatnak,

Részlet a népiskolai törvényből: „Vegyes ajkú községekben ez okból oly tanító alkalmazandó, aki a községben divatozó nyelveken tanítani képes.”

Milyen kapcsolat fedezhető fel a két törvény tartalma között? A nyelvhasználatot a nemzetiségi törvénynek megfelelően szabályozta.

A fenti kérdéssel kapcsolatban milyen nemzetiségeket sújtó változtatásra került sor a későbbiekben? Kötelezővé tették a magyar nyelv oktatását.

Melyik az az etnikum, melyre a fenti törvények egyike sem vonatkozott? Horvát

Mi szabályozza a viszonyukat Magyarországgal, mi ennek a lényege?

1. 1868-as horvát-magyar kiegyezés.
2. Horvátország Magyarországgal egy állami közösséget alkot, de belügyeit önállóan intézi.

10p.

8. Társadalom

Igazak vagy hamisak az alábbi megállapítások? A megfelelő szót karikázzátok be!

A helyes választ aláhúztam és vastaggal kiemeltem!

1. Az arisztokrácia életmódjában és a társas érintkezésben erősen őrizte elzárkózását. Igaz Hamis
2. Az arisztokraták körében a diplomáciai szolgálat vonzó életpályának számított. Igaz Hamis
3. Az arisztokrácia elvesztette politikai befolyását a polgári parlamentáris rendszerben. Igaz **Hamis**
4. A nemzeti függetlenségért fellépő kelet-magyarországi főurak és az udvart támogató dunántúli arisztokraták közötti határvonal a dualizmus korában továbbra is jellemző. Igaz **Hamis**
5. A nagypolgárság többsége zsidó származású volt, a keresztény kisebbség nagyobb részét pedig a külföldről betelepült, illetve a hazai asszimilált német polgárok tették ki. Igaz Hamis
6. A zsidók a vagyonukat a földbirtokokból és a hivatalviselésből szerezték. Igaz **Hamis**
7. A nagypolgárság vagyonát a terménykereskedelemmel alapozta meg. Igaz Hamis
8. A nagypolgárság társadalmi presztízse megfelelt gazdasági életben betöltött szerepének. Igaz **Hamis**
9. A középosztály tagjait a társadalmi munkamegosztásban betöltött azonos szerep kapcsolta össze. Igaz **Hamis**
10. A középosztályba az életszínvonal és a műveltség meghatározott szintjének az elérésével lehetett bekerülni. Igaz Hamis
11. A középosztály gerincének a birtokos nemesség hanyatló nemzedéke, a dzsentri tekinthető. Igaz Hamis
12. Az eredetileg úri földbirtokost jelentő dzsentri elnevezés a századforduló táján már az anyagilag lesüllyedt, de presztíziséhez, úri eszményeihez mindenáron ragaszkodó réteget jelölte. Igaz Hamis
13. A parasztságon belüli tagolódásban a birtoknagyságon kívül nem játszott szerepet a nemzetiségi, vallási hovatartozás. Igaz **Hamis**
14. A jómódú parasztok státuszszimbóluma a hatökör, később a gőzcséplőgép volt.

Igaz Hamis

15. Az 5-15 hold közötti birtokkal rendelkező parasztok alkották a nemzetiségi lakosság legnépesebb rétegét.

Igaz Hamis

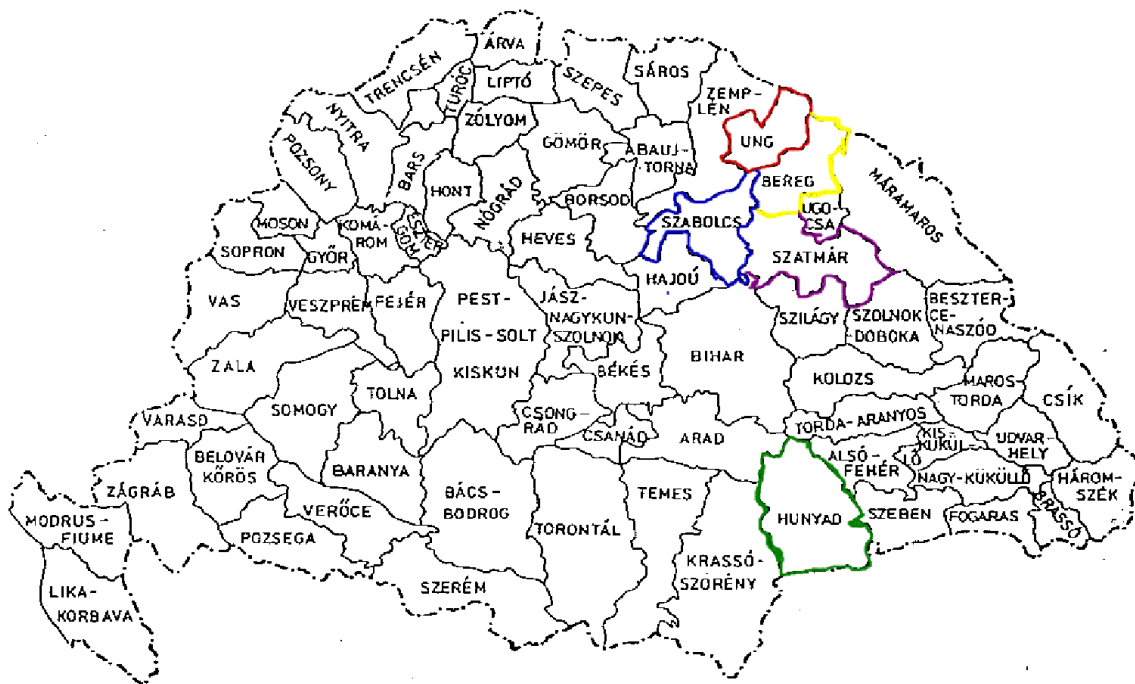
15p.

9. Közigazgatás

Nevezzétek meg, majd a térképen a számoknak megfelelően jelöljétek azokat a területeket, amelyeket érintett az 1876-86-os közigazgatási reform!

1. Székely székek
2. Szász székek Erdélyben
3. Szepesi szászok
4. Jász-kun kerületek
5. határőrvidék

A térképen a pontos elhelyezést mindenki maga mérlegelje!

10p.

10. Külpolitika

A források és saját ismereteitek alapján válaszoljatok a kérdésekre!

„Ő felsége, Németország császára tudomásul vette a fenti, Ő felsége Ausztria császára és Magyarország királya között és a minden oroszok császára között Schönbrunnban létrejött és

aláírt megállapodást, és minthogy annak tartalmát Szentpéterváron Ő felségeik Vilmos császár és Sándor császár között létrejött és aláírt megegyezés alap gondolatával egybehangzónak találja, az abban foglalt megállapodásokhoz mindenben hozzájárul.”

Hogy nevezzük a fenti megállapodást, mikor kötötték? Három császár szövetsége, 1873

Mi ösztönözte a három nagyhatalmat a kapcsolatuk szorosabbá fűzésére? Lengyelország felosztottságának fenntartása.

„Ha a két Magas Szerződő Fél (OMM, Németország) várakozása és őszinte kívánsága ellenére a két birodalom egyikét Oroszország részéről támadás érné, a Magas Szerződő Felek kötelesek egymásnak birodalmuk teljes haderejével segítséget nyújtani és ennek megfelelően csak együttesen és egymással összhangban békét kötni.”

Melyik megállapodásból származik az idézet? Mikor kötötték? Kettős szövetség, 1879

Milyen eseményre vezethető vissza az, hogy a korábbi szövetségek viszonya megromlott? Keleti kérdés vagy balkáni válság, vagy berlini kongresszus.

A szerződő felek közül kinek és mennyiben sikerült inkább az érdekeit érvényesíteni? OMM-nak, mivel a szerződésben csak az orosz támadás kerül szóba, Németországot ért francia támadás esetén az OMM-nek nincs semmilyen kötelezettsége.

Mi volt Németország célja azzal, hogy Ausztria-Magyarországgal szorosabb szövetséget kötött? Oroszország visszakényszerítése a három császár szövetségébe.

Mi a bizonyítéka annak, hogy a fenti nagyhatalmaknak sikerült kapcsolataikat rendezni? A három császár szövetségének a megújítása.

„Ő felségeik, Ausztria császára..., Németország császára ...és Olaszország királya abból a megfontolásból, hogy az általános béke biztosítékait gyarapítsák, a monarchikus eszmét erősítsék, és ezáltal biztosítsák országaikban a társadalmi és politikai rend sértetlen fenntartását, megállapodtak abban, hogy szerződést kötnek, amely lényegénél fogva konzervatív és védelmi jellegű, és nem szolgál más célt, mint hogy védelmet nyújtson az országaik biztonságát és Európa nyugalmát fenyegető veszélyekkel szemben.”

Milyen szerződésből idéztünk? Mikor született ez a megállapodás? Hármass szövetség, 1882

Melyik országgal szemben van szükség a „monarchikus eszme” erősítésére? Franciaország.

Melyik ország csatlakozott még a megállapodáshoz? Románia

Töltsétek ki a táblázatot a következő kérdések alapján!

Milyen épületeket láttok a képeken? Kapcsoljátok össze az épületeket tervezőikkel!

Ybl Miklós

Steindl Imre

Hauszmann Alajos

Lehner Ödön

Alpár Ignác

Schulek Frigyes

Schickedanz Albert

Épület sorszáma	Épület neve	Az épület tervezője
1.	Országház	Steindl Imre
2.	Igazságügyi Palota/ Néprajzi Múzeum	Hauszmann Alajos
3.	Halászbástya	Schulek Frigyes
4.	Operaház	Ybl Miklós
5.	Iparművészeti Múzeum	Lehner Ödön
6.	Tőzsdepalota/ MTV székház	Alpár Ignác
7.	Múcsarnok	Schickedanz Albert

14p.